

S Ư U T Â M

Bạn có Biết

Tâm Hiền

TRUYỀN THUYẾT VỀ CÂY TRÀ

Theo truyền thuyết vào khoảng hơn hai nghìn năm trước Tây lịch, Thần Nông là vị thần đầu tiên đã dạy cho người Trung Hoa cách trồng ngũ cốc nhưng chưa thể chữa đủ, ngài còn dạy cho dân lấy cây làm thuốc và khuyên mọi người nên uống nước đun sôi. Một hôm ngài đem nước dưới gốc một khóm cây thấp thì gió nổi lên, làm rơi mấy lá cây vào chén nước nóng. Nước bèn đổi màu và tỏa hương thơm. Thần Nông nếm thử thử nước đó thì thấy hương vị đậm đà thơm ngon. Ngài gọi cây đó là cây trà.

Một thuyết khác kể rằng vào thế kỷ thứ VI. Thiền sư Ấn Độ, Bồ Đề Đạt Ma trên đường vân du đến Trung

Quốc đã có một tâm nguyện là không bao giờ ngủ và từ bỏ mọi lạc thú. Sau 9 năm khổ hạnh và thiền định, ngài bỗng rơi vào một giấc ngủ say sưa với những giấc mơ khoái lạc. Khi tỉnh giấc ngài lấy làm xấu hổ vì đã bị cuốn vào những bản năng thấp hèn, Ngài bèn rút hai mí mắt chôn xuống đất. Chỗ đó mọc lên hai khóm cây nay biểu trưng cho sự đốn ngộ về thể xác và tinh thần gọi là cây trà. Chính vì truyền thuyết đó cây trà thường trồng cạnh các tu viện và cách uống trà trở thành trà đạo trong các sinh hoạt thiền tập.

TẠI SAO PHẢI DẠY CHỮ A ĐẦU TIÊN CHO TRẺ

Âm A được toàn thế giới công nhận là nguyên âm quan trọng nhất âm mẹ của mọi âm (Mother of all sounds). Từ âm nguồn A tất cả từ vựng được hình thành. Khi chữ A có mặt, tất cả chữ khác cũng có chìa khóa đồng thời cũng là mẫu tự nền móng của bộ chữ cái, vì vậy nó cũng được xem là chữ mẹ của mọi thứ (Mother of all other letters - The Seeker's Glossary of Buddhism 1998 P1).

Từ âm A (miệng mở lớn nhất) biến thiên theo chiều khó phát âm dần cho đến âm I (miệng mở nhỏ nhất). Đứa trẻ khóc chào đời oa-oa-oa, khi chưa hề nhận biết gì về thế giới chung quanh, chưa hề được mẹ dạy phát âm. Lớn hơn nó bắt đầu

bập bẹ mạ, má, ma. Trong các ngôn ngữ thuộc ba chủng gồm Á, Âu và Phi, tiếng trẻ gọi mẹ đều bắt đầu bởi âm A. Và chúng cũng học cách yêu thương người đầu tiên chúng gọi tên đó là Papa, mama... Ngôn ngữ là người mang văn hóa (language is culture's bearer), trong kho tàng từ vựng tiếng Việt thật thú vị khi chúng ta thấy những từ ngữ có sự hiện diện của âm A đều gắn liền với điều gì lớn lao to tát: Áng mây, phảng gỗ, Hải cảng, tảng băng. Ngược lại những từ chỉ sự nhỏ bé thường gắn liền với âm E hay I. mé, chỉ, hé, khế, thê, nén, ghé... rít, thút thít, rỉ, mí, chít... Tục ngữ có câu "Vay ha hả, trả hi hi". Vay thì miệng cười to như chữ A đến khi trả thì ngậm lại rin rít như chữ I. Một trong những ngôn ngữ có ảnh hưởng quan trọng đến văn hóa nhân loại hình thành ngữ hệ Ấn, Âu và đem giáo lý nhân bản đến loài người đó cũng nói lên điều cao thượng, hùng vĩ: Mahayana (Đại thừa) Mahasattiva (Đại nhân) Mahatma Gandhi (Thánh Gandhi).

Theo các nhà ngôn ngữ, về mặt tâm sinh lý học, âm A khi phát ra điều hòa mọi chức năng của ngũ tạng, tạo cường lực cho hơi thở, kích thích hoạt động sống của con người và chiều cảm năng lượng hùng vĩ của vũ trụ (Buddha Energy). Các bậc sáng tạo tôn giáo, với trí tuệ siêu việt đã chọn âm A cho mặt ngôn, mặt ngữ của mình. Amitabha Buddha (Phật A Di Đà, Namo Ratnatrayaya (Nam mô hắc

ra đất na đá ra da dạ, Chú Đại Bi).

Qua cái nhìn rất khoa học trên đã trở thành kinh viện (academic) trong hầu hết các nền giáo dục trên thế giới và là văn hiến của mỗi quốc gia.

CHƯƠNG LỤC TRONG TRUYỆN CỦA KIM DUNG

Trong truyện chương của Kim Dung dựa vào nền văn hóa truyền thống (võ công dựa vào kinh dịch, có võ công lấy Phật giáo làm căn bản) làm người ta bị đẩy trước một sự huyền bí. Không biết người khách ấy xuất thủ như thế nào mà đối thủ hự lên một cái rồi lăn ra chết hoặc bị tê liệt toàn thân, như một lần để lại nghi vấn trên thân thể của Dư Đại Nham mang âm tích của "Kim Cang chương" vốn là một tuyệt lý bí truyền của Thiếu Lâm làm mọi người hoang mang không biết ai là thủ phạm. Chẳng lẽ là một thần tăng trấn giang hồ? Nhưng chắc phải là một cao thủ tuyệt luân và môn Kim Cang Chỉ trở thành mối ám ảnh dài dài đe dọa và bí mật.

Hoặc trong Tiểu Ngạo Giang Hồ, Lâm Bình Chi luyện võ công môn Phiên Chương trong 12 năm. Vì một cuộc xô xát giết người. Lâm Bình Chi khi về nhà bỗng thân phụ cầm cái tẩu thuốc lòn quật vào vai. Lâm Bình Chi tức là chiêu thứ 26 Lưu Trinh Phi Truy tức thì Lâm Bình Chi dùng chiêu thứ 46 là "Hoa Khai Kiến Phật" trong bộ Tịch Tà Kiếm Phổ, Lâm Bình Chi hạ người xuống thấp xong đâm vào lưng làm phụ thân khen ngợi, sau đó thân phụ cầm độc tẩu điểm nhẹ vào vai phải Lâm Bình Chi làm tay bị tê vào chỗ lông gà bị rớt xuống. Chương và kiếm đạo trong truyện Kim Dung được nêu lên để suy nghĩ như một công án mà biên giới giữa tử và sinh có khi chỉ cách nhau trong một

sát na hoặc những buổi luận kiếm đối đầu giữa chánh và tà.

THỜ CÚNG THÀNH HOÀNG TẠI CÁC ĐÌNH Ở NAM BỘ

Việc thờ cúng thành hoàng tại đình miếu trong làng xã VN đã có từ lâu kể từ khi thời kỳ Bắc thuộc việc viên đô hộ nhà Đường xin tôn thờ thần Tô Lịch sau đó Cao Biền lại tôn thần Tô Lịch làm thành hoàng thần quân. Sau đó đời nhà Lý là vị vua đầu tiên phong thần Tô Lịch làm Quốc Đô Thăng Long Thành Hoàng Đại Vương rồi tiếp tục các vương triều gia phong các vị thần thành hoàng. Nhưng nổi bật nhất đến đời vua Minh Mạng việc phong các vị thần hoàng trong làng xã trở nên phổ quát nhất. Trước đó vua Gia Long thứ 5 chỉ có ngôi đình cúng tế âm thần ở phía Nam sông Sài Gòn. Thường các miếu hội đồng của nhà Nguyễn ở Biên Hòa và Gia Định được thờ cúng như các vị thần bảo trợ thành quách của nhà Nguyễn ở Nam Bộ. Mãi đến đời Minh Mạng chấp thuận lập sắc phong thần làng nhưng chưa thực thi chờ đến vua Thiệu Trị thứ 5 tại tỉnh Bến Tre nhận sắc phong sớm nhất tại Nam Bộ đình Hàng Thạnh tức xã Long Định huyện Bình Đại tỉnh Bến Tre. Đến đời Tự Đức thứ 4 có đình Vang Quới, đình Lộc Thuận tỉnh Bến Tre. Đến đời Tự Đức thứ 5 các làng xã Nam Bộ đều nhận sắc phong của vua. Và đến năm Khải Định thứ 9 (1923) toàn bộ các làng xã thuộc các tỉnh Nam Bộ đều nhận được sắc phong thành hoàng bản cảnh; ngoài việc được tiến cử sắc phong của vua vì phò trợ cứu giúp dân làng của các vị tiền hiền như Thoại Ngọc Hầu, Mạc Cửu, Tống Phước Hiệp còn thờ 4 vị tôn thần để tiếp nối các triều đại trước được phong từ đời Trần có công phò trợ Trần Anh Tông đánh Chiêm Thành. Tất cả đều được thờ phượng

chung trong một đình như tại Bến Tre hay đình Phi Long huyện Cai Lậy tỉnh Tiền Giang đời Tự Đức thứ 5. Sau đó người dân đã tôn xưng những nhân vật theo họ có công với nước với dân đưa vào thành hoàng trong đình như tại đình Gia Lộc huyện Trảng Bàng tỉnh Tây Ninh thờ ông Đặng Văn Trước có công khai khẩn, lập ấp đào kênh cho dân làng. Tại xã Thoại Sơn thị xã Châu Đốc tỉnh An Giang, trước đây có một ngôi đình do Nguyễn Văn Thoại lập ra, sau khi ông qua đời nơi ấy thành chốn thờ tự Thoại Ngọc Hầu là tước vị của ông, người đã xây cất đình này. Đặc biệt Nguyễn Trung Trực được người dân đưa vào thờ tại ngôi đình xã Rạch Giá và Vĩnh Hòa Hiệp tỉnh Kiên Giang được sắc phong năm 1868 còn được người dân Long An quê hương Nguyễn Trung Trực thờ ông như một thành hoàng tại làng Bình Nhựt nay xã Bình Đức, huyện Bến Lức tỉnh Long An. Ngoài ra Sài Gòn có đình Tân Kiểng, đình Minh Phụng, đình Phú Nhuận thờ Võ Tánh và lễ hội Kỳ Yên hằng năm tế lễ Lê Văn Duyệt tại Bà Chiểu, quận Bình Thạnh (tỉnh Gia Định cũ).

PHẬT GIÁO TẠI CÁC NƯỚC PHI CHÂU

Người Phi Châu biết được Phật giáo gần 30 năm trở lại đây. Tại Congo có một số người Phi Châu xuất gia theo Phật giáo với Phật giáo Linh Sơn Việt Nam. Tại Mozambique thuộc địa cũ của Bồ Đào Nha người Đức đã đưa Phật giáo đến thiết lập niệm Phật đường. Đặc biệt tại Nam Phi, ngoài ngôi chùa Phật giáo Tây Tạng, hiện tổ chức Phật giáo Phật Quang Sơn, Đài Loan xây một tu viện Nam Hoa trên khuôn viên 15 mẫu cách thành phố Pretoria 40km cách thủ đô Johannesburg 80 km, được sự chấp thuận của chính phủ Nam Phi

năm 1992, là nơi giáo dục Phật giáo, đào tạo tăng ni người da đen lớn nhất ở châu Phi. Những học tăng đến từ nhiều quốc gia khác nhau như Brazil, Congo, Kenya, Madagascar, Malawi, Mozambique, Tanzania và Zimbabwe, tất cả tu học trong tinh thần bình đẳng lục hòa theo nếp sống tu viện, tụng kinh, thiền tập. Đời sống tâm linh Phật giáo dầu chưa được nhiều người Phi Châu biết đến và rèn luyện ở Châu Phi nhưng đời sống tu viện nghiêm khắc cũng không phải dễ dàng nhưng có nhiều người đã từ bỏ những sự nghiệp mà nhiều thanh niên khác ở các nước Châu Phi mơ ước như chú Martinique Benders người Tanzania đã từ bỏ sự nghiệp kỹ sư

điện tử để đến đây xin tu học. Nhìn về xứ sở và Phật giáo đến với Phi Châu, chú Andreas Mome vui mừng nói: "Cảm nhận của tôi là Phật giáo sẽ đưa chúng tôi trở về thực sự là người Châu Phi. Vào khoảng ba thế kỷ trước, người Châu Phi dùng những thức ăn tự nhiên và đời sống giản dị. Hiện nay do quá trình Tây hóa và toàn cầu hóa, lối sống đó đã bị rối loạn. Đạo Phật sẽ đưa chúng tôi trở về với lối sống giản dị vốn có của chúng tôi".

CHỮ RẠCH GIÁ ĐƯỢC ĐẶT TỪ ĐÂU?

Rạch Giá là con rạch mà nơi cửa biển mọc nhiều cây giá nguyên sinh, không có cây đước với rễ chằng chịt từ trên cao mọc tua tua cắm

xuống bãi như ở Cà Mau. Cây giá hiện nay hầu như không còn, họa chăng ở mạn Nam bờ Rạch Giá ăn xuống phía Cà Mau, rải rác vài cây khá to, lá xanh và lá màu máu chen nhau trên một cành về già, lá giá đổi ra màu đỏ tươi mát chứ không đổi ra lá vàng. Rễ cây giá không to, sóng đánh mạnh, gió thổi to thì thân cây cứ lúc lắc qua phải qua trái, rễ không ăn chặt vào đất bùn. Mủ cây giá khá độc nếu rủ dính vào mắt rất nguy hiểm dính vào chỗ vết thương, hay chỗ da non chỗ ấy có thể bị làm độc rất lâu lành. Vì là một đô thị nằm trên cửa Rạch Giá thông ra biển nên cư dân tại đây đặt theo địa danh Rạch Giá từ lâu. □

Tâm Hiền.

Danh sách ủng hộ báo Hương Đạo

Ủng hộ báo Hương Đạo số 8

Văn Công Hải	\$10
Một Phật Tử	\$50
Qúch Kĩn	\$20
Huệ An	\$20
Thảo Phạm	\$20
Hoa Quang	\$20
Diệu Quang 1	\$30
Diệu Hiền	\$30
Chú Đông	\$30
Phước An	\$30
Lê Thị Ngữ	\$30

Ủng hộ Báo Hương Đạo số 9

Văn Công Hải	\$10
Một Phật Tử	\$50
Quách Kiên	\$20
Huệ An	\$20
Thảo Phạm	\$20
Hoa Quang	\$20

Ủng hộ báo Hương Đạo số 9: chúng Huệ Viên

Diệu Thi	\$20	Diệu Hoà	\$20
Minh Chiếu	\$20	Hoa Lợi	\$20
Tràng Ngọc	\$20	Hoa Lộc	\$20
Chân Hiền Dung	\$20	Viên Nguyễn	\$20
Pháp Hoa	\$20	Viên Định	\$20
Tâm Liên	\$20	Diệu Ngọc	\$20
Diệu Nghiêm	\$20	Hoa Phạm	\$20
Minh Chiếu	\$20	Chiếu Ngạn	\$20
Tâm Ngộ	\$20	Diệu Thông	\$20
Thu Ngọc	\$20	Nguyệt Đạo	\$20
Diệu Minh	\$20	Thiện Minh	\$20
Quảng Đài	\$20	Diệu Phước	\$20
Nguyễn Yến	\$20	Huệ Hiền	\$20
Diệu Liên	\$20	Thanh Huy	\$20
Đức Ngọc	\$20	Chơn Thanh	\$20
Thông Ngọc	\$20	Nguyệt Tịnh	\$20
Diệu Châu	\$20	Quang Diệu	\$20
Ngọc Mỹ	\$20	Huệ Ngọc	\$20
Thanh Thế	\$20	Diệu Hoàn	\$20
Thanh Nhơn	\$20	Thanh Cẩn	\$20
Quảng Thọ	\$20	Diệu Hương	\$20
Diệu Thanh	\$20	Ẩn Danh	\$20